

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι.Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 467

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας
Κοινωνικής Ασφάλισης) Πολιτική
Γραμματεία

ΘΕΜΑ: Παράνομη η διαγραφή από τον ΕΦΚΑ χρόνου ασφάλισης αγροτών που ξεπέρασαν τα 150 καταγεγραμμένα ημερομίσθια στον πάλαι ποτέ ασφαλιστικό φορέα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ως μισθωτοί σε συναφή τομέα με την αγροτική δραστηριότητα, κατά τη χρονική περίοδο ισχύος των διατάξεων του άρθρου 34 του ν.4387/2016.

ΣΧΕΤ: Η με αριθ. πρωτ. 4833/22-5-2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τη βουλευτή κα Μαρία Αθανασίου, σχετικά με περιπτώσεις διαγραφής χρόνου ασφάλισης στον πρώην ΟΓΑ ασφαλισμένων του πρώην Οργανισμού με παράλληλη ασφάλιση στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που υπερέβαιναν το ανώτατο επιτρεπτό όριο ημερών ασφάλισης στον φορέα αυτό, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Ασφάλιση των αγροτών στον e-ΕΦΚΑ από 01.01.2017.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4387/2016 (Α'85) οι ασφαλισμένοι των εντασσόμενων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών, καθώς και του Δημοσίου, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας τους, όπως ισχύουν, πλην όσων ορίζονται από τις ειδικές διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Ως εκ τούτου συνέχισαν να ισχύουν οι σχετικές με την υπαγωγή στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ καταστατικές διατάξεις (άρθρο 2 του ν.4169/1961 και άρθρο 2 του ν.2458/1997), σύμφωνα με τις οποίες στην ασφάλιση του υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια όλα τα πρόσωπα, τα οποία απασχολούνται στην αγροτική οικονομία στην Ελλάδα, κατά κύριο επάγγελμα από το οποίο και αντλούν τον βιοπορισμό τους. Η συγκεκριμένη κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση στην αγροτική οικονομία, κατά την έννοια της παρ.1 του άρθρου 2 του ν.4169/1961 (81 Α) όπως ισχύει, αποδεικνύεται από το εκκαθαριστικό της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (ΔΟΥ), εφόσον τα εκκαθαρισθέντα εισοδήματα προέρχονται από γεωργικές επιχειρήσεις (περ. α της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3050/2002 - 214 Α/13-9-2002).

Σημειώνεται ότι με την παρ. 8 του άρθρου 40 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, καταργήθηκε το άρθρο 34 του ν.1140/1981 (68 Α΄/20-3-1981), βάσει του οποίου δεν υπάγονταν στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ:

- Άμεσα ασφαλισμένοι, κατά την έννοια της παρ. 8 του άρθρου 18 του ν.δ.1390/1973 (103 Α΄), στους κλάδους σύνταξης ή υγείας άλλου ασφαλιστικού φορέα ή
- Συνταξιούχοι άλλων ασφαλιστικών φορέων, εξαιρουμένων των περιπτώσεων των λαμβανόντων πολεμική σύνταξη ή όσων ελάμβαναν από το Ελληνικό Δημόσιο σύνταξη ως θύματα ή ανάπηροι παθόντες εν υπηρεσία και εξαιτίας αυτής.
- Με τις ίδιες διατάξεις, καταργήθηκε επίσης και το ανώτατο ηλικιακό όριο υπαγωγής στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ που προβλεπόταν στο άρθρο 2 του ν. 2458/1997 (Α΄15).

Συνεπώς από 1-1-2017 και εντεύθεν δεν αποτελεί κώλυμα ή αιτία διακοπής στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ η παράλληλη ασφάλιση σε άλλον φορέα κύριας ασφάλισης. Επισημαίνεται επίσης, ότι για τους συνταξιούχους άλλων φορέων κύριας ασφάλισης που απασχολούνται στην αγροτική οικονομία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016 , όπως ισχύει.

Β. Σχετικά με την ασφαλιστική τακτοποίηση – νομιμοποίηση διανυθέντος χρόνου ασφάλισης στον πρώην ΟΓΑ ενώ δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις ασφάλισης.

Σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του π. ΟΓΑ και συγκεκριμένα της παρ. 2 του άρθρου 11 του π.δ. 78/1998 «Καταστατικό Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών», (Α΄34), σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι πρόσωπο που έχει εγγραφεί στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών **δεν υπήγετο στην ασφάλιση του ΟΓΑ**, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της περί ΟΓΑ νομοθεσίας, το πρόσωπο αυτό **διαγράφεται από τα Μητρώα** του Κλάδου.

Μετά την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016, με μια σειρά διατάξεων (άρθρο 60 ν.4449/2017, άρθρο 122 ν.4764/2020, άρθρο 256 ν.4798/2021, παρ. 1 άρθρου 30 ν.5006/2022, παρ. 3 και 4 άρθρου 125 ν.5078/2023) προβλέφθηκε η υπό προϋποθέσεις ασφαλιστική τακτοποίηση διανυθέντων χρόνων στους Κλάδους Πρόσθετης και Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην ΟΓΑ, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 11 του π.δ. 78/1998. Ειδικότερα, στις ανωτέρω διατάξεις προβλέπονται μεταξύ των άλλων τα εξής:

Οι διατάξεις του άρθρου 60 του ν.4449/2017 (7 Α΄/24-1-2017) αφορούν στα ανωτέρω πρόσωπα που είχαν υποβάλει μέχρι την 31-12-2016 αίτηση συνταξιοδότησης και η οποία εκκρεμούσε μέχρι τη δημοσίευση του συγκεκριμένου νόμου, όπου θεωρείται ότι καλώς ασφαλίσθηκαν στον πρώην ΟΓΑ για όσο χρόνο έχουν καταβάλλει ή θα καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές μέχρι την 30-6-2017. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται εφόσον κατά τον ίδιο χρόνο δεν έχουν ασφαλισθεί ή δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή έχουν ασφαλιστεί αλλά δεν δικαιούνται συντάξεως ή δεν συνταξιοδοτούνται από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Οι διατάξεις του άρθρου 122 του ν.4764/2020 (256Α΄/23-12-2020) καταλαμβάνουν πρόσωπα τα οποία είχαν υποβάλει συνταξιοδοτικό αίτημα μέχρι την δημοσίευση του συγκεκριμένου νόμου το οποίο εκκρεμούσε και επιθυμούν τη νομιμοποίηση χρόνου ασφάλισης στον πρώην ΟΓΑ έως την 31-12-2016. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται εφόσον κατά τον ίδιο χρόνο δεν έχουν

ασφαλισθεί ή δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή έχουν ασφαλιστεί αλλά δεν δικαιούνται συντάξεως ή δεν συνταξιοδοτούνται από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Οι διατάξεις του άρθρου 256 του ν.4798/2021 (68Α΄/24-4-2021), με τις οποίες προστέθηκε περίπτωση γ΄ στην παρ. 3 του άρθρου 34 του ν.4387/2016 και αφορούν νομιμοποίηση χρόνου ασφάλισης έως 31-12-2016 που διανύθηκε στους Κλάδους Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών και Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην ΟΓΑ, παρά το γεγονός ότι βάσει της ασκούμενης δραστηριότητας προέκυπτε υποχρέωση ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ. Επίσης οι ασφαλισμένοι θεωρείται ότι καλώς ασφαλίζονται στον πρώην ΟΓΑ και μετά την 1-1-2017 εφόσον συνεχίζουν να ασκούν την ίδια δραστηριότητα, εξαιρούμενοι της ασφάλισης του πρώην ΟΑΕΕ.

Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν.5006/2022 (239 Α΄/22-12-2022), οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου μέχρι σήμερα, επαναλαμβάνουν τα ανωτέρω προβλεπόμενα στο άρθρο 256 του ν.4798/2021 και επιπροσθέτως αναφέρουν ότι νομιμοποιείται χρόνος ασφάλισης μέχρι 31-12-2016 για τον οποίο οι ασφαλισμένοι έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές μέχρι 31-12-2017 ή έχουν προβεί σε ρύθμιση μέχρι την ημερομηνία αυτή και τηρούν τη ρύθμιση μέχρι τη συνταξιοδότηση, εφόσον κατά τον ίδιο χρόνο δεν έχουν ασφαλισθεί ή δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή έχουν ασφαλιστεί αλλά δεν δικαιούνται συντάξεως ή δεν συνταξιοδοτούνται από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 125 του ν.5078/2023 (211Α΄/20-12-2023) αφορούν νομιμοποίηση χρόνου ασφάλισης στον πρώην ΟΓΑ μέχρι 31-12-2019 ιδιοκτητών τουριστικών καταλυμάτων καθώς και χρόνου ασφάλισης έως 31-12-2023 όσων εξ αυτών έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ από 1-1-2017 βάσει εξαίρεσης που τους χορηγήθηκε από τον πρώην ΟΑΕΕ.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι ισχύουσες σήμερα διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν.4387/2016, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 54 του ν.4921/2022 (75Α΄/18-4-2022) και τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν.5006/2022 (239 Α΄/22-12-2022) ορίζουν ότι:

«3.α) αα) Ο χρόνος ασφάλισης προσώπων που έχουν υπαχθεί καλόπιστα στην ασφάλιση των εντασσόμενων στον e-Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, λόγω απασχόλησης ή ιδιότητας, ενώ δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις, λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές δεν επιστρέφονται, εφόσον δεν έχει εκδοθεί απόφαση διαγραφής. αβ) Από την ημερομηνία διαπίστωσης από τα αρμόδια όργανα της μη συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων υπαγωγής και συνέχισης της ασφάλισης, τα ανωτέρω πρόσωπα υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση των εντασσόμενων στον e-Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών βάσει της ασκούμενης δραστηριότητας ή της ιδιότητας. αγ) [Καταργείται]

β) Σε κάθε περίπτωση, εισφορές που καταβλήθηκαν και εισπράχθηκαν λογίζεται ότι αντιστοιχούν σε ασφαλιστικό χρόνο, αν δεν έχει αμφισβητηθεί από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. η ορθή υπαγωγή του ασφαλισμένου στον ασφαλιστικό φορέα που τις εισέπραξε εντός πενταετίας από την καταβολή τους.

γ. Χρόνος ασφάλισης έως τις 31.12.2016 στον πρώην Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης και στον πρώην Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην Ο.Γ.Α., για τον οποίο οι ασφαλισμένοι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 του ν. 3050/2002 (Α' 214), και βάσει της ασκούμενης δραστηριότητας πρόεκυπτε υποχρέωση ασφάλισης στον πρώην Ο.Α.Ε.Ε., παραμένει ως χρόνος ασφάλισης στον πρώην Ο.Γ.Α.. Οι ανωτέρω ασφαλισμένοι θεωρείται ότι νομίμως ασφαλίζονται στον πρώην Ο.Γ.Α. και μετά την 1η.1.2017, κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 του ν. 4554/2018 (Α' 130), εφόσον συνεχίζουν να ασκούν την ίδια δραστηριότητα, και εξαιρούνται της ασφάλισης του πρώην Ο.Α.Ε.Ε.. Τυχόν οφειλές στον πρώην Ο.Α.Ε.Ε., βεβαιωμένες ή μη, που έχουν προκύψει για τις ανωτέρω περιπτώσεις ασφαλισμένων, διαγράφονται και δεν αναζητούνται. Τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί έναντι των ανωτέρω οφειλών πριν από την ισχύ του παρόντος δεν αναζητούνται και προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό της σύνταξης ως εισφορές στον πρώην Ο.Γ.Α.. Ειδικά για τους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 35 του ν. 4670/2020 (Α' 43).

Χρόνος ασφάλισης έως τις 31.12.2016 στον πρώην Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης και στον πρώην Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην Ο.Γ.Α., για τον οποίο οι ασφαλισμένοι έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές τους εισφορές έως τις 31.12.2017 ή τις έχουν ρυθμίσει έως τις 31.12.2017 και τηρούν τη ρύθμιση έως την ημερομηνία άσκησης του δικαιώματος συνταξιοδότησης, θεωρείται ως πραγματικός χρόνος ασφάλισης στον Ο.Γ.Α., εφόσον: α) κατά τον ίδιο χρόνο, δεν έχουν ασφαλισθεί ή δεν υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή έχουν ασφαλισθεί αλλά δεν δικαιούνται σύνταξη από την ασφάλισή τους αυτή, είτε αυτοτελώς, είτε με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, ή δεν συνταξιοδοτούνται από άλλον φορέα κύριας ασφάλισης της Ελλάδος ή του εξωτερικού με την επιφύλαξη της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4169/1961 (Α' 81), ως προς την επιλογή μιας καταβλητέας σύνταξης, και β) διέμενε νόμιμα στη χώρα, αν ο ασφαλισμένος είναι υπήκοος τρίτης χώρας.»

Συμπερασματικά, η ασφαλιστική τακτοποίηση - νομιμοποίηση διανυθέντος χρόνου ασφάλισης προσώπων που υπήχθησαν στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ ενώ δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις, ρυθμίζεται με τις προαναφερθείσες ειδικές διατάξεις.

Δεδομένου ότι η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων αφορά σε πραγματικά περιστατικά, αρμόδιες υπηρεσίες για να επεξεργασθούν σχετικά αιτήματα είναι οι υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, όπου τηρούνται και τα σχετικά ασφαλιστικά στοιχεία των ενδιαφερομένων.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου για το σύνολο των ασφαλισμένων, εξετάζει κάθε ζήτημα που ανακύπτει από την εφαρμογή της νομοθεσίας για την εξεύρεση της βέλτιστης δυνατής λύσης, κατόπιν συνεκτίμησης όλων των παραμέτρων.

Γ) Σχετικά με την αξιοποίηση στη σύνταξη από τους συνταξιούχους του πρ. ΟΓΑ (νυν e-ΕΦΚΑ) του χρόνου παράλληλης ασφάλισής τους μέχρι 31.12.2016 στο πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Με τις διατάξεις του άρθρου 36Α του ν.4387/2016, που προστέθηκε με το άρθρο 32 του ν.4670/2020, προβλέπεται η αξιοποίηση στη σύνταξη από τον e-ΕΦΚΑ του χρόνου παράλληλης ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στους πρ. φορείς κύριας ασφάλισης και το Δημόσιο που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ με τη χορήγηση επιπλέον παροχής (προσαύξησης) στην ανταποδοτική σύνταξη για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, η οποία

υπολογίζεται με ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται για όσους υποβάλουν αίτηση συνταξιοδότησης από τις 13.05.2016 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4387/2016) και εφεξής, καθώς και σε αιτήσεις συνταξιοδότησης βάσει των οποίων η καταβολή της σύνταξης αρχίζει μετά την ημερομηνία αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό, στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Συντάξεων του e-ΕΦΚΑ εκδίδονται αποφάσεις αρχικές και αναθεωρητικές με χρόνους παράλληλης ασφάλισης όσο και διαδοχικής ασφάλισης για αιτήσεις συνταξιοδότησης όλων των κατηγοριών, για όλους τους φορείς που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη συνταξιοδότησης από 13.05.2016 και μετά.

Ως εκ τούτου, οι ασφαλισμένοι του πρ. ΟΓΑ οι οποίοι συνταξιοδοτούνται μετά τις 13.05.2016, για τους οποίους προκύπτει χρόνος παράλληλης ασφάλισης στο πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.2016, δικαιούνται προσαύξηση στη σύνταξή τους, βάσει των ανωτέρω.

Σημειώνεται ότι η ανωτέρω διάταξη δεν έχει εφαρμογή για τους ήδη συνταξιούχους κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4387/2016 (13.05.2016).

Ως εκ τούτου, για τους ήδη συνταξιούχους του πρ. ΟΓΑ κατά την 13.05.2016, ο χρόνος παράλληλης ασφάλισης στο πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.2016 δεν μπορεί να αξιοποιηθεί για την προσαύξηση της χορηγούμενης από τον πρ. ΟΓΑ σύνταξής τους.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ